

Az Országgyűlés
Mezőgazdasági Bizottsága

**A Mezőgazdasági Bizottság véleménye
a Hárszabály 140. § (4) bekezdés szerinti eljárásban**

**Az Európai Parlament (EP) és a Tanács irányelve a talaj megfigyelésről
és a rezilienciáról (talajmegfigyelési törvény)
[COM (2023) 416; 2023/0232 (COD)]**

A tervezet célja:

Az irányelv-tervezet célja egy talajállapot megfigyelési keretrendszer bevezetése az EU talajaira, a cél elérése érdekében, hogy 2050-re a talajok egészséges állapotúak legyenek. Napjaink kiemelt feladata, hogy megteremtse az összhangot a termő talajok hosszútávú, fenntartható megőrzése és a környezeti, társadalmi és a gazdasági szükségletek párhuzamos kielégítése között.

A tervezet főbb elemei:

Az irányelv által szabályozni kívánt három terület a következő: talajegészség monitoring és értékelés, a fenntartható talajgazdálkodás és a szennyezett területek azonosítása és kockázat alapú kezelése, nyilvántartása.

A tagállamoknak az irányelvnek megfelelően, talajkerületeket kell kialakítaniuk, amelyekben fel kell mérni – az irányelvben megadott szempontok és módszerek szerint – a talajok egészségi állapotát. A talajok fizikai, kémiai és biológiai állapotának monitorozása mellett évente rögzíteni kell a termőföldek mezőgazdasági művelés alóli kivonását és a területek beépítésével tartósan lefedett területek mennyiségi változását.

Azokban a talajkerületekben, ahol a talajegészség – a mérések eredményei alapján – nem felel meg a kritériumoknak, a végrehajtó hatóságnak talajvédelmi intézkedéseket kell kezdeményezni, a talaj jellemzőinek javítására, egészségessé tételére.

A fenntartható talajgazdálkodási intézkedések és jó gyakorlatok meghatározására és népszerűsítésére tesz javaslatot a tagállamok számára. A fenntartható gazdálkodás fontos részét képezi a termőföld végleges más célú hasznosításának a csökkentése, kompenzálása. Tovább erősíti azt az EU Talajstratégiájában már megfogalmazott hosszú távú célkitűzést, mely szerint 2050-ig el kell érni, hogy ne legyen nettó földterület kivonás.

Az irányelvben meghatározott előírások alapján tagállamoknak fel kell mérni és nyilván kell tartani a szennyezett területeket és az ezekkel együtt járó környezeti és egészségügyi kockázatokat, valamint intézkedéseket kell kidolgozni ezek kezelésére.

A Mezőgazdasági Bizottság véleménye:

A bizottság egyetért az irányelv célkitűzéseivel; annak érdekében, hogy megőrizzük és javítsuk a termő talajok egészségi állapotát. Az éghajlatváltozás okozta nem kívánatos természeti eseményekkel szembeni szükséges a talajegészség, talaj-reziliencia növelése. A tagországi beavatkozásokon túl uniós szintű közös intézkedésekre is szükség van.

Fontosnak tartja ugyanakkor kiemelni, hogy az irányelv megvalósítása során érvényesüljenek az egyes tagállamok sajátosságai, korábbi talajvédelmi intézkedései, vívmányai. Például, a talajegészség vizsgálatára rendelkezésre áll, az 1992 óta működő Talajvédelmi Információs és Monitoring rendszer (TIM).

A talajegészség megtartása és javítása érdekében a gazdáknak rendelkezni kell megfelelő szaktudással, melyet továbbképzésekkel és szakértői iránymutatással érhetünk el. A Talajvédelmi Cselekvési Terv keretein belül hazánkban bevezetés alatt áll a „Gazdálkodói Talajvédelmi Program”.

Magyarország 1996 óta komoly erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy ellenőrzött és szabályozott keretek között történjen a szennyezett területek felmérése, nyilvántartása és kármentesítése, ami egyben a felszín alatti vizek védelmét is szolgálják, különösen annak okán, hogy Magyarország az ivóvíz ellátást 98%-ban innen biztosítja.

A bizottság azonban, nem támogat olyan intézkedéseket, amelyek aránytalanul növelik az adminisztratív terheket és nincsenek arányban a várt eredmény hasznosságával.

Budapest, 2024. március 18.

Font Sándor
elnök